

Грималюк А. М.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ЕКСПЛІЦИТНЕ ТА ІМПЛІЦИТНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНОТАЦІЇ В ЦІЛІСНИХ ІДІОМАХ ІЗ КОЛЬОРОВИМИ КУЛЬТУРНИМИ СИМВОЛАМИ (НА МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРЕСИ)

У статті вибірково проаналізовано цілісні ідіоми з кольоровою символікою із експліцитно лексемними та імпліцитно семантичними конотаціями та їх вживання у публіцистичних текстах німецькомовної преси ХХІ ст. Нині не існує єдиного тлумачення терміну «конотація», тому, проаналізувавши думки різних науковців, ми пропонуємо своє розуміння конотації фразеологічної одиниці. Ми розглянули експліцитну та імпліцитну конотації у семантичній структурі фразеологічних одиниць, проаналізували лексеми-символи, а саме колороніми, які входять до складу ідіом з урахуванням їх емотивного, оцінного, культурно-символічного, конотативного навантаження. Розділили їх на позитивно та негативно марковані ідіоми, визначили, яка група є домінантною.

У статті досліджено роль внутрішньої форми ідіоми та асоціативно-образної інформації, яка закладена в ній, у творенні експліцитної лексемної конотації. У статті зазначена лексикографічна фіксація та співставлення її із текстовою реалізацією на базі текстового корпусу Інституту німецької мови міста Маннгайм. Ми обрали сферу публіцистики, оскільки вважаємо, що засоби масової інформації відображають актуальний мовний матеріал та є одним із головних засобів суспільної комунікації.

Ключові слова: фразеологізм, ідіома, експліцитна лексемна конотація, імпліцитна семантична конотація, символ.

Постановка проблеми. Засоби масової інформації відіграють важливу роль у житті суспільства, оскільки володіють потужним фактором впливу на людей і є складником масової комунікації суспільства. Вживання фразеологічних зворотів у публіцистичних текстах приковує та акцентує увагу читача на бажаному для автора аспекті, загострює думку та збагачує емоційним зарядом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сфера фразеології слугує широким полем для дослідження різних лінгвістичних аспектів. Нам відомі понад 20 дефініцій фразеологічної одиниці (далі – ФО), але жодна з них не знайшла загального визнання. Ми схильні поділяти думку Я. А. Барана, який називає фразеологізми віртуальними знаками мови на зразок словосполучень і речень з повним або частковим переосмисленням компонентів, призначення яких – вираження номінативно-експресивної функції [7; 1, с. 77]. Семантика цих мовних знаків обов'язково містить денотативно-референтний і конотативний компоненти.

Щодо терміну «конотація», то тут також відсутнє єдине тлумачення цього поняття. Проаналізувавши визначення різних науковців (О. В. Кунін, В. М. Телія, І. В. Арнольд), ми пропонуємо своє

розуміння терміну **конотація ФО** – як одного із макрокомпонентів семантичної структури цього мовного знаку, який включає в себе оцінний, емотивний, експресивний і функціонально-стилістичний складники та несе навантаження асоціативно-образною інформацією із частково культурно-національною специфікою [6].

Поділяючи конотацію на експліцитно лексемну та імпліцитно стилістичну, на нашу думку, варто звернутися до запропонованої Д. Добровольським та А. Барановим експліцитної та імпліцитної техніки. Суть експліцитної техніки полягає у вказівці в моделі значення на той компонент плану змісту, який безпосередньо співвідноситься з внутрішньою формою ідіоми. Експліцитність забезпечується використанням спеціального семантичного оператора, який умовно називають дескриптивним, його значення можна визначити за допомогою зіставлення актуального значення ідіоми та її образного складника. Наприклад: *отдать концы (am Kaputtgehen sein)* – «загинути», що осмислюється як розірвання контактів із навколишнім світом [6; 2, с. 192–193]. Кандидатами на роль операторів можуть бути окремі компоненти плану змісту ідіоми або як мінімум двовалентні предикати. На базі цієї

техніки ми визначаємо експліцитну конотацію ФО за допомогою прозорих емотивно маркованих лексичних компонентів, які входять до її складу, наділені певним ступенем позитивної або негативної емоційності та оцінності на асоціативно-образній основі [6; 5, с. 49]. Виступаючи складником фразеологічної одиниці, вони переносять своє конотативне навантаження на фразеологізм.

Інше явище – імпліцитна техніка, за якою образний складник подається імпліцитними способами через експлікації наслідків метафори, які фіксовані у значенні фразеологізму. Іншими способами імпліцитної вказівки на внутрішню форму є, наприклад, перифраза внутрішньої форми і використання родо-видових відносин між тлумаченням і внутрішньою формою ідіоми: *etw. an den Fingern abzählen können – на пальцях можна перерахувати*. Внутрішня форма вказує на те, що для перелічення чого-небудь досить пальців однієї або двох рук. Те саме значення можна передати більш стандартним чином – ідеєю відмови від використання великих чисел. У прикладі родового перефразування у тлумаченні ідіоми *na wagu золота (Goldes wert sein)* поняття «золото» інтерпретується як «цінність» [5; 2, с. 203]. Тому ми можемо зробити висновок, що для імпліцитної конотації характерний незбіг плану вираження з планом змісту, який базується на експлікації із метафори або перифрази, у її складі відсутня позитивна чи негативна конотована лексема, а тому інформацію про конотацію ФО ми отримуємо з її змісту або за текстовим вживанням.

Одним із типів ФО є ідіоми [2, с. 67] – надслівні утворення, для яких характерна ідіоматичність та стійкість [2, с. 68]. Лексеми-символи, які входять до їх складу, підвищують культурну значущість фразеологізму [2, с. 217]. О. Я. Остапович вважає, що національно-культурний компонент семантики є психічною реальністю і сприймається мовцем як такий, а діахронно культурно-специфічні ідіоми із затемненою мотивацією є такими лише для іноземців, а не для носіїв мови [11]. Чужими для іноземців є й такі культурні феномени як лексеми-символи, що входять до складу фразеологічних одиниць і висвітлюють культурно значущі смисли. Особливістю символу є те, що він може належати до прямого або опосередкованого світу речей, наприклад: *serçe* – символ любові і душі та вічна сутність, яка в організмі людини виконує провідну функцію [2, с. 217].

Постановка завдання. У цій статті ми спробували дослідити експліцитне та імпліцитне вираження конотації в окремих цілісних ідіомах з кольоровими культурними символами, проана-

лізувати їх значення та визначити, наскільки вживаними є такі фразеологічні звороти на базі текстового корпусу Інституту німецької мови міста Маннгайм (Німеччина), який є найбільшим у світі електронним зібранням сучасних німецькомовних текстів під назвами IDS corpora, а також DeReCo.

Ми провели аналіз на базі 43 ідіом із 5 лексикографічних джерел (*Duden – Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten*; Л. Э. Бинович, Н. Н. Гришин «*Немецко-русский фразеологический словарь*»; В. І. Гавриць, О. П. Пророченко «*Німецько-український фразеологічний словник у 2 т.*»; Röhrich Lutz. *Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten (Band 1-5)*; Lagenscheid – *1000 deutsche Redensarten*) та виділили експліцитно лексемно конотовані та імпліцитно семантично конотовані ФО із вказівкою на позитивні та негативні якості. Щоб точніше окреслити поле дослідження, ми обрали фразеологічні звороти із такими компонентами кольору: *schwarz, weiß, blau, rot, grün*.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо поетапно нашу вибірку ідіом. На нашу думку, варто розпочати із ФО з компонентом *schwarz*. Мовознавці вважають внутрішню форму одним із джерел конотативного значення ФО, негативне або позитивне конотативне забарвлення якої базується на образі і створюється внутрішньою формою, від неї залежить експресивна насиченість та емоційна суб'єктивна оцінка дійсності [7]. Ми не заперечуємо цю думку, адже процес виникнення конотації частково пов'язаний із яскравою внутрішньою формою фразеологізму, яка навантажена асоціативно-образною інформацією [7].

Завдяки внутрішній формі фразеологізму ми часто можемо розрізнити позитивно чи негативно конотативне забарвлення семантики фразеологічної одиниці. Згідно з цією думкою цілісні ідіоми з компонентом *schwarz* ми могли б зберегти до негативно конотованих, оскільки на це вказує і етимологія лексеми. У словниках зазначено, що слово *schwarz* є загальногерманським. У давніх германських мовах *swar-toz* розпадається структурно на два склади **swar-toz*, які являють собою дві морфеми – кореневу та суфіксальну. Перерозклад у межах германських морфем викликав реконструкцію кореня **kwer-* 'чорний', який асоціюється з подібним індоєвропейським коренем **kwer-* 'ворона, ворон' [9]. Припускають, що колір та назва птаха слугували основою для зародження поняття «чорний». Негативна конотація німецького слова *schwarz* у загальних рисах збігається з тією значущістю, яку мав образ ворони в давніх народів [9].

Як зазначає Д. Г. Мальцева, кольорова символіка німецького народу протягом століть залишається майже незмінною [10, с. 116]. Чорний колір символізує у німецькій культурі, як і в більшості інших культур світу, печаль, скорботу, щось нелегальне та незаконне [10, с. 119]. До нашої вибірки цілісних ідіом із кольоровим культурним символом *schwarz* належать *alles durch die schwarze Brille sehen; alles schwarz sehen; die schwarze Liste; ein schwarzer Tag; eine schwarze Seele haben; etwas in den schwärzesten Farben sehen; im schwarzen Buch stehen; j-m wird (wurde) schwarz vor Augen; schwarz angeschrieben sein; schwarz in schwarz malen; schwarz macht schwarz; durch den schwarzen Tod umkommen; j-n (sich) schwarz ärgern; schwarz machen wie der Teufel; schwarz sein wie ein Pechjunge/ein Zyklop/der Teufel*.

ФО наділені негативним конотативним забарвленням, проте ми натрапили і на ідіоми з компонентом *schwarz*, конотативний аспект семантики яких є позитивним: *Schwarze Zahlen schreiben; in die schwarze Zahlen machen (sein)*. Цей фразеологічний зворот слугує для інформативної передачі фінансового становища, оскільки традиційно в комерційному балансі цифри, які означали нестачу (збитки), підкреслювали олівцем або ручкою червоного, а прибутки – чорного кольору [7; 8], *ins Schwarze treffen – влучити у точку, поцілити в десятку*. До найпродуктивніших цілісних ідіом із компонентом *schwarz* за лексикографічними відомостями та текстовим вживанням відносяться:

ins Schwarze treffen – 5 лексикографічних збігів, etw. 600 Korpora, etw. 15 000 Treffer;

з. В. **St. Galler Tagblatt, 03.01.2018; Wiesli gewinnt CSIO-Ticket**: Mit dem Human Soccer Turnier vom Mittwochabend (Tischfußball mit lebenden Personen in einem Spielfeld) **trafen** die Organisatoren **ins Schwarze**. Die teilnehmenden Teams und die Zuschauer hatten sichtlich Spass daran, wobei der Sieg wohl sekundär war. Sieger bei dieser Showeinlage wurde das Team von Halbeisen-Baumann Holzbau.

schwarze Zahlen schreiben – 2 лексикографічних збіги, etw. 600 Korpora, etw. 16 000 Treffer;

з. В. **Braunschweiger Zeitung, 07.02.2008; Lely will Anteile erhöhen**: In die Zukunft sehen könne zwar keiner. “Aber immerhin haben wir eine per Tarifvertrag festgelegte Standortgarantie bis 2010 – man hat uns signalisiert, dass sich daran nichts ändern wird“. Das sei bei der augenblicklichen Entwicklung nicht verwunderlich. Seit 2006 **schreiben** wir endlich wieder **schwarze Zahlen**.

j-n (sich) schwarz ärgern – 2 лексикографічних збіги, 75 Korpora, 112 Treffer;

з. В. **Spiegel-Online, 23.06.2015; “Das Geld ist weg“**: Ramelow: Die führen doch zu nichts. Unsere Bauern in Thüringen haben gigantische Einbußen, unsere Maschinenbauer fliegen gerade aus dem Russland- und Ukraine-Geschäft. Ich **ärgere mich schwarz**, dass wir uns als Land damit langfristig selbst schaden. Und dann hören wir in diesen Tagen dieses Kriegsgeklappere von beiden Seiten.

alles schwarz sehen – 2 лексикографічних збіги, 118 Korpora, 150 Treffer;

з. В. **Nürnberger Zeitung, 02.10.2018, S. 22; FCB strebt in der Champions League Wiedergutmachung an – Ajax soll für Bayern-Durchhänger büßen**: Wir werden nicht anfangen, **alles schwarz zu sehen**. Das ist eine Momentaufnahme, betont Trainer Niko Kovac, gesteht aber ein, dass das zweite Gruppenspiel nach dem 2:0 bei Benfica Lissabon ein richtungweisendes ist. Zumindest in der Königsklasse.

ein schwarzer Tag – 429 Korpora, etw. 2145 Treffer;

з. В. **Luxemburger Tageblatt, 17.02.2018; Urteile, die Angst schüren sollen**: Dies ziele klar darauf ab, Angst zu schüren, erklärte Amnesty-Europadirektor Gauri van Gulik. Dies sei **ein schwarzer Tag** für die Pressefreiheit und den Rechtsstaat in der Türkei. Die Nachricht über die Strafen trübe die Freude über die Freilassung Yücel.

die schwarze Liste – 415 Korpora, 1825 Treffer.

з. В. **St. Galler Tagblatt, 17.01.2018; Rohingya sollen zurückgeführt werden**: Brüssel Kaum verabschiedet, schrumpft **die Schwarze Liste** der EU mit Steueroasen bereits: Die EU-Staaten planen, 8 von 17 Ländern und Gebieten von der Liste zu streichen, nachdem diese Zusicherungen zur Einhaltung von Steuerregeln gemacht haben.

Результати практичної перевірки показали перевагу негативно конотованих цілісних ідіом над позитивними, проте найчастотнішими за вживанням були ідіоми із позитивним конотативним навантаженням. Тому ми схильні припускати, що символічний компонент *schwarz* не переносить своє конотативне навантаження на ФО попри асоціативно-образну інформацію, яка закладена у внутрішній формі ідіом, а отже про їх належність до експліцитно лексемно конотованих ФО ми можемо говорити на базі інших емотивно маркованих складників ФО (**Tod, ärgern, Teufel**): *Durch den schwarzen Tod umkommen; j-n schwarz ärgern; schwarz machen wie der Teufel; schwarz sein wie ein Pechjunge/ein Zyklop/der Teufel*.

Численну групу нашого корпусу з компонентом *schwarz* склали імпліцитно семантично конотовані ФО, для яких характерний високий ступінь

метафоризації, алегоричність, метонімічність, алюзіяльність: *alles durch die schwarze Brille sehen; alles schwarz sehen; die schwarze Liste; ein schwarzer Tag; eine schwarze Seele haben; etwas in den schwärzesten Farben sehen; im schwarzen Buch stehen; j-m wird (wurde) schwarz vor Augen; schwarz angeschrieben sein; schwarz in schwarz malen; schwarz macht schwarz; schwarze Zahlen schreiben; in die schwarze Zahlen machen (sein); ins Schwarze treffen.*

Розглянемо ще одну групу ФО на позначення кольорового культурного символу *weiß*, який знаходиться в опозиції до *schwarz*. Він походить від давнього германського *weifi* у значенні «білий», а прикметник **(h)wiz* – «білий, блискучий», який вживався для позначення кольору або в переносному значенні для опису позитивної якості людини [9]. Цей символ несе традиційну асоціацію із чистотою, невинністю, ніжністю. Проте аналіз емпіричного матеріалу підтверджує нашу думку про неможливість перенесення конотативного забарвлення із символічного компонента на цілісну ідіому, оскільки ми виявили ідіоми із негативною імпліцитною семантичною конотацією: *Der weiße Stab; j-m nicht das Weiße im Auge gönnen*; та експліцитною лексемною вказівкою на конотацію ФО: *Durch den weißen Tod umkommen; der Weiße Tod.*

Таку ж тенденцію ми простежуємо при аналізі нашого текстового корпусу з іншими колоронімами: *grün, blau, gelb, rot*. Розглянемо їх у таблиці 1.

Як показують результати дослідження, частотність вживання колоронімів у лексикографічних виданнях має такі відсоткові співвідношення: *schwarz* – 38%, *blau* – 23%, *grün* – 15%, *rot* – 11%, *weiß* – 9%, *gelb* – 4%.

Найпродуктивніші ідіоми, які зустрічалися у публіцистичних корпусах із компонентом *schwarz* (більше 32 000 текстів), найменш продуктивні – із *gelb* – 4 тексти. Група імпліцитно семантично конотативних фразеологізмів переважає над групою експліцитно лексично конотативних ФО. За лексикографічними відомостями та корпусною текстовою перевіркою переважають негативно конотовані ідіоми. Ми схильні пояснювати це тим, що для публіцистичних текстів важливий аспект авторської оцінки зображуваного об'єкту, яку можна вдало висвітлити використанням імпліцитно семантично конотованих фразеологізмів, для яких притаманний характер троп, зумовлений національними або соціальними реаліями. Вони збагачують мовний матеріал емоційністю, образністю. Цю тенденцію ми простежуємо, базуючись на результатах корпусної

перевірки, оскільки найвищу частоту вживання, а саме від 500 до близько 16 000 текстів, показали ФО з імпліцитною семантичною конотацією:

– *blauer Dunst* – etw. 500 Treffer; *sein blaues Wunder erleben* – etw. 790 Treffer; *auf keinen grünen Zweig kommen* – etw. 800 Treffer; *in den roten Zahlen sein* – etw. 900 Treffer; *aus den roten Zahlen (heraus) kommen / (heraus) sein* – KOMMEN – etw. 1500 Treffer, SEIN – etw. 790 Treffer; *die schwarze Liste* – etw. 1825 Treffer; *ein schwarzer Tag* – etw. 2145 Treffer; *ins Schwarze treffen* – etw. 15 000 Treffer; *Schwarze Zahlen schreiben* – etw. 16 000 Treffer.

Таку частотність пояснює і той факт, що виділені ідіоми застосовані в публіцистичному дискурсі з метою опису політичних ситуацій, фінансових відносин, а така тематика завжди користується популярністю у суспільстві. Наприклад:

Nürnberger Nachrichten, 16.10.2018, S. 4; Ein Fernsehrichter als künftiger Justizminister? Alexander Hold ist für die Freien Wähler im Gespräch Chef Hubert Aiwanger fordert mindestens drei Ressorts: Für Aiwanger steht fest, dass die CSU nur mit den Freien Wählern kann. Wenn Söder Lust hat, sich die Finger zu verbrennen, soll er mit Roten und Grünen verhandeln, sagt der Niederbayer. Da wird er **auf keinen grünen Zweig kommen**. Für seine eigene Partei ist er kompromissbereiter.

FOCUS, 08.12.2018; Wenn Banken wanken: Das Schlimme daran: Trotz der Gefahrenlage und obwohl das wirtschaftliche Umfeld enorm günstig ist, stiegen und steigen die Erträge nicht. Regelmäßig verfehlt die Commerzbank ihre Ziele. Auch wenn sie zuletzt magere Gewinne auswies, **ist** die Bank unterm Strich für die zehn Jahre zwischen 2008 und 2017 **in den roten Zahlen**.

Висновки. Підбиваючи підсумки дослідження, можна стверджувати, що вживання цілісних ідіом на позначення кольорових культурних символів є поширеним явищем у німецькомовній пресі. Аналіз показав значне домінування негативних імпліцитно семантично конотованих ФО, які базуються на механізмах метафоризації, декодування, підтекстів. Виявлено, що не у всіх цілісних ідіомах, семантика кольорового компоненту яких входить до складу фразеологізму, вона є вирішальною для конотативного забарвлення. Для колоронімів характерне домінування символічного, національно-культурного аспекту, тоді як конотацію ФО ми визначали на базі інших емотивно маркованих лексем, які також входили до складу ідіом, а за їх відсутності – опираючись на значення фразеологізму та текстової перевірки.

Таблиця 1

	Семантика	Експліцитно лексемно конотовані ФО	Імпліцитно семантично конотовані ФО	Корпусна частота вживання
<i>grün</i>	колір життя і одночасно колір незрілості; позначає негативний душевний стан людини, якості та емоції, вчинки (часто у сполученні із <i>gelb</i>); використовується у значенні позитивної можливості для здійснення планів і намірів	– sich grün und gelb ärgern; – (sich) Blau und grün ärgern (grün und blau)	– An j-m <i>grüner Seite sitzen</i> – auf keinen grünen Zweig kommen – gelb und grün werden – j-m nicht grün sein – j-n grün und blau schlagen	– 4 – 20 – 0 – etw. 800 – 0 – 10 – 150
<i>blau</i>	Характерна бінарність символічного значення: колір безхмарного неба, нездійснених мрій і вірності, він часто виступає як символ нещирості, обману, брехні, розчарування	Див. з комп. <i>grün</i> – Das Blaue vom Himmel herunter <i>lügen</i>	Див. з комп. <i>grün</i> – Blau reden – blauer Dunst – Blauer Vogel – den blauen Brief bekommen – Ins Blaue reden – j-n blau anlaufen lassen – Von blauen Enten predigen	– 76 – 0 – etw. 500 – 25 – 144 – 40 – 0 – 1
<i>gelb</i>	Вживався здебільшого у значенні кольору; символічне значення – уособлює заздрість	Див. з комп. <i>grün</i>	Див. з комп. <i>grün</i>	Див. з комп. <i>grün</i>
<i>rot</i>	Позначення кольору порівняно з кольором крові; невольорова якість, ознака, яка характеризує негативний емоційний стан людини; у політичному жаргоні – негативний відтінок; у різних термінологіях є символом любові		– (Nur noch) rot sehen – sehr wütend werden – Aus den roten Zahlen (heraus) kommen / (heraus) sein – es war ihm rot vor den Augen – in den roten Zahlen sein – in die roten Zahlen kommen	– 70 – KOMMEN – etw. 1500; SEIN – etw. 790 – 0 – etw. 900 – 135

Список літератури:

1. Баран Я. А. Фразеологія у системі мови. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. 176 с.
2. Баранов А. Н., Добровольский Д. О. Аспекты теории фразеологии. Москва : Знак, 2008. 565 с.
3. Бинович Л. Э., Гришин Н. Н. Немецко-русский фразеологический словарь. М. : «Русский язык», 1975. 656 с.
4. Гаврись В. І., Пророченко О. П. Німецько-український фразеологічний словник. К. : Радянська школа, 1981. Т. I, II.
5. Гамзюк М. В. Емотивність фразеологічної системи німецької мови (досвід дослідження в синхронії та діахронії) : автореф. дис. доктора філологічних наук: 035.043. Київ, 2001. 26 с.
6. Грималюк А. М. Експліцитна, імпліцитна та релятивна конотації у німецькій фразеології. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал*. 2016. Вип. 11-12, Ч. 1. С. 160–164.
7. Грималюк А. М. До проблеми актуальності позитивно конотативного аспекту семантики німецьких фразеологізмів у пресі ХХІ століття. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*. 2015. Вип. 52. С. 79–82.
8. Зубач О. А. Національно-культурна своєрідність семантики фразеологічних одиниць із колористичним компонентом у сучасній німецькій мові : автореф. дис. кандидата філологічних наук: 035.043. Донецьк, 2007. 30 с.
9. Козак Т. Б. Лексико-семантична група слів, які позначають колір у німецькій мові (діахронне дослідження) : автореф. дис. кандидата філологічних наук: 035.043. Одеса, 2002. 27 с.
10. Мальцева Д. Г. Германия: страна и язык: Landeskunde durch die Sprache : Лингвострановедческий словарь. М. : «АСТ, Русские Словари, Астрель», 2001. 416 с.
11. Остапович О. Я. Культурна специфіка німецької фразеології. Емпірична реальність чи публіцистична фікція? *Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. Збірник наукових праць*. 2012. Вип. 25. С. 123–138.
12. Duden – Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten. Wörterbuch der deutschen Idiomatik hrsg. und bearb. von Günter Drosdowski und Scholze-Stubenrecht. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich : Dudenverl., 1992. S. 864.
13. Lagenscheid – 1000 deutsche Redensarten. Dr. Heinz Griesbach und Dr. Dora Schulz. Berlin; München; Wien; Zürich; New-York : Druckhaus Lagenscheid, 1981. S. 248.
14. Röhrich Lutz. Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten (Band 1-5). Freiburg, Basel, Wien, Herder, 1995.

Hrymaliuk A. M. EXPLICIT AND IMPLICIT CONNOTATION IN IDIOMS WITH COLOR CULTURAL SYMBOLS (BASED ON TEXTS OF GERMAN LANGUAGE PRESS)

The article deals with the phraseological units with multicolored symbolism with explicit and implicit connotation in German media language in twenty-first century. The role of connotation in the meaning of phraseological units is great. Many scholars discussed this problem. Some of them determines the term “connotation” as a semantic matter that is included in the semantics of language units usually and occasionally and which expresses emotively-evaluative and stylistically marked relation of subject of speech to the reality when it is named in the utterance. People communicate with each other by using the language. A language cannot exist if it is not rooted in a cultural context. The cultural inheritance can make the reader misunderstand due to the cultural images related to the words or to the partial syntactical meaning of a context.

The colors have their specific image created in people’s mind and by means of that image we have a great opportunity to penetrate deep into nation’s way of life, enlarge knowledge of their historical heritage and feel people’s spirit in general. And the colour idioms can be found in different languages for they help speakers to express their feeling and emotions in a metaphorical way. We selected two groups of idioms with explicit connotation and implicit semantic connotation, which included lexemes of color symbol. We divided them also into two groups according to the type of emotions they evoke – positive and negative. We analyzed them on different lexicographical sources and their usage in the German newspaper articles. The explicit connotation is expressed in the majority of cases by transparent lexical component which includes the phraseological unit and this component has some positive or negative connotation degree. The information about implicit connotation of phraseological unit we receive of its content or of the text use.

Key words: *phraseological units, idiom, explicit connotation, implicit semantic connotation, color symbolism.*